

רע"פ 7851/13 - חדר עודה נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט לערעורים פליליים

רע"פ 7851/13

לפני: כבוד השופט ח' מלצר
כבוד השופט נ' הנדל
כבוד השופט א' שהם

המבקש: חדר עודה

נ ג ד

המשיבה: מדינת ישראל

בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו (כב' הנשיאה ד' ברלינר; השופט ג' קרא (סג"נ) והשופטת מ' סוקולוב) ב-ע"פ 19763-05-13 מתאריך 23.10.2013

בשם המבקש: עו"ד יעקב שקלאר

בשם המשיבה: עו"ד טליה נעים

פסק-דין

השופט ח' מלצר:

לפנינו בקשה למתן רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו (בהרכב: כב' הנשיאה ד' ברלינר, השופט ג' קרא (סג"נ) והשופטת מ' סוקולוב) ב-ע"פ 13-05-19763, בגדרו נדחה ערעורו של המבקש על פסק דינו של בית משפט השלום בתל-אביב-יפו (כב' השופטת ד' שריזלי) ב-ת"פ 6751/05 מתאריך 25.04.2013.

רקע והליכים קודמים

1. בתאריך 21.12.2005 הוגש כנגד המבקש וחברת מיזם קורל קמעונאות בע"מ (להלן: החברה) כתב אישום לבית משפט השלום הנכבד בתל אביב-יפו. בגדרו של כתב האישום הם הואשמו בעבירות לפי סעיפים: 117(ב) (8) ו-119 לחוק מס ערך מוסף, התשל"ו-1975 (להלן: חוק המע"מ).

2. במקביל להליך הפלילי, התנהל כנגד החברה הליך אזרחי לפי פקודת המסים (גביה) במסגרתו הוטל עיקול ונתפסו כספים שהיו שייכים, כנראה, למערער בסך של 320,945 ש"ח והיו בידה של חברת פרופאל בע"מ (להלן: חברת פרופאל). במסגרת ההליך האזרחי, החליט בית משפט השלום הנכבד (כב' השופט ד' מור) שהכספים המעוקלים יופקדו בנאמנות באוצר המדינה עד להחלטה אחרת (ראו: החלטה ב-בש"א 156944/05, מתאריך 17.03.2005).

3. לאחר שמיעת ראיות, הורשעו בתאריך 06.03.2013 המבקש (שהיה המנהל הפעיל של החברה ובעל מניות בה בשנים 2004-2005) ו-החברה, במה שנטען כנגדם בכתב אישום שתוקן בשנית, דהיינו בעבירות של הימנעות מדיווח בדוחות התקופתיים, שבגינם עשו שימוש במרמה או תחבולה במטרה להתחמק מתשלום מס. במסגרת הכרעת הדין נקבע כי בין החודשים אוגוסט 2004 לבין ינואר 2005 הנפיק המבקש לחברת פרופאל 30 חשבוניות מס כנגד מכירת פסולת מתכת בסך 516,516 ש"ח, אשר נגבה בחשבוניות המס שהונפקו לחברת פרופאל, אולם בששת הדוחות התקופתיים שהוגשו למנהל מע"מ בתקופה הרלוונטית (בחודשים ספטמבר 2004 עד לפברואר 2005) - לא דווח על אותן חשבוניות לרשויות המס, ולא הועבר כנדרש מע"מ בגין העסקאות האמורות בסכום שלעיל.

4. בתאריך 25.04.2013 גזר בית משפט השלום הנכבד את דינם של המבקש והחברה, עליהם הוחלו הוראות תיקון 113 ל-חוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: תיקון 113) בהתאם להוראת המעבר שבתיקון (ראו: סעיף 3 - הוראת תחילה ותחולה לתיקון), והשית עליהם את העונשים הבאים:

על המבקש הושת עונש מאסר בפועל לתקופה של 18 חודשים; 10 חודשי מאסר על תנאי לבל יעבור תוך 3 שנים מיום שחרורו עבירה לפי סעיף 117(ב) לחוק המע"מ; וקנס בסך 42,000 ש"ח שישראלם ב-10 תשלומים שווים ורצופים החל מתאריך 20.07.2013, או ארבעה חודשי מאסר תמורתו.

על החברה הושת קנס בסך 60,000 ש"ח.

5. לאחר הליכים שונים, ולאחר שבקשתו לעיכוב ביצוע נדחתה על ידי בית המשפט המחוזי הנכבד – החל המבקש לרצות את עונש המאסר שהושת עליו (לאחר מכן עוכב ביצוע עונש המאסר והוא שוחרר בתנאים, כאמור בפסקה 6 שלהלן) אציין כי התמשכות ההליכים בערכאה הדיונית, והמשכם בפני בית המשפט שלערעור ובפני בית משפט זה, נבעה, בין היתר, מדרך התנהלותו של המבקש, שהוגדר בידי בית משפט זה כ"חמקן סדרתי" (ראו: החלטת חברי השופט י' עמית ב-בש"פ 5540/13 מתאריך 14.08.2013; נספח להכרעת דינה של כב' השופטת ד' שריזלי; והחלטתי מתאריך 05.12.2013, בפסקה 13). החלטות אלו, המבקרות את התנהלות המבקש, מדברות בעד עצמן ולא אאריך עוד בכך כאן.

6. למען שלמות התמונה אציין כי בקשה לעיכוב ביצוע עונש המאסר של המבקש התקבלה בידי בית משפט זה בתאריך 05.12.2013, והמבקש שוחרר ממאסר (לאחר 42 ימים שבהם היה נתון מאחורי סורג ובריח החל מתאריך 23.10.2013) – זאת עד להכרעה בהליך שבפנינו. עוד אציין כי המערער שילם את סכום קרן הקנס שהושת עליו בסך 42,000 ש"ח (בקשה נוספת בנושא זה – נדחתה על ידי). עוד אציין כי המבקש הגיש עתירה כנגד בית משפט המשפט השלום הנכבד בנוגע להחלטות שונות בהליך הפלילי שנוהל כנגדו, וזו נדחתה על הסף בתאריך 08.05.2014 (בג"ץ 6420/12).

7. בדיונים שנערכו בפני בבקשת רשות הערעור הובהר, בין היתר, כי המדינה מחזיקה בידה בסכום של כ- 321,000 ש"ח שהופקדו במסגרת ההליך האזרחי, כאמור בפסקה 2 לעיל. עוד הובהר בדיונים כי יתכן וניתן לזקוף סכום זה, או חלקו, על חשבון חוב המס של המבקש, כך שיתרת חוב המס לתשלום תעמוד על סך של כ- 195,000 ש"ח. המשיבה טענה כי ביני וביני סכום החוב צבר בינתיים ריבית פיגורים והחוב גבוה יותר מסכום זה.

8. בתאריך 18.09.2014 – בדיון בפני בית משפט זה, הצהיר ב"כ המבקש בשמו של המבקש כי המשיבה רשאית לעשות שימוש בכספים שהופקדו במסגרת ההליך האזרחי – 320,945 ש"ח בערכי קרן. באותה החלטה נקבע כי תינתן למבקש ארכה, לפני משורת הדין, לשלם את יתרת ההפרש בין הסכום שעוקל והופקד בנאמנות לבין סכום חיוב המס שהושת עליו (בסך 516,516 ש"ח בערכי קרן), דהיינו סך של 195,574 ש"ח, בערכי קרן, בצירוף הפרשי ריבית והצמדה.

בתום דיון הנ"ל, הוחלט, בתאריך 21.09.2014, ליתן למבקש רשות ערעור אך ורק לגבי השאלה הנוגעת לטענת הקיזוז שהעלה והשלכותיה של טענה זו על מידת העונש. בהקשר זה, המבקש גרס כי היה מקום להתחשב בעונשו בטענתו לגבי הקיזוז המתחייב של הסכום שהופקד בהליך האזרחי – מסכום חוב המס הכולל ולראות בכך הסרת מחדל.

בהחלטה הנ"ל נקבע עוד כי יתר הנושאים שהועלו בבקשת רשות הערעור – אינם מצדיקים מתן רשות ערעור ודיון בהם על דרך של ערעור ב"גלגול שלישי".

נוכח העובדה שניתנה למבקש רשות ערעור חלקית הוא יקרא מכאן ולהבא – המערער.

עמוד 3

9. בתאריך 26.10.2014 הודיע המערער לבית המשפט כי הוא שילם סך של 348,500 ש"ח לרשויות המס ובכך, לטעמו, הוא כיסה את חובו, בתוספת הצמדה וריבית לרשויות המס. סכום זה יועד לכיסוי ההפרש, כ- 195,000 ש"ח בערכי קרן, בין סכום החוב הכולל לרשויות המס - לסכום הכספים שהופקדו במסגרת ההליך האזרחי ועליהם הצהיר כאמור כי המשיבה רשאית לעשות בהם שימוש.
10. בתאריך 04.11.2014 הודיעה המשיבה כי המבקש אכן שילם סכום בסך של 348,500 ש"ח, מושא ההחלטה מתאריך 21.09.2014. עם זאת לטענתה, אין לראות בכך כאילו הסיר המערער את מלוא המחדל כיוון שסכום הקיזוז אינו עתיד להחזיר את מלוא חובו של המערער לרשויות המס.
11. בשים לב לכל ההתפתחויות הנ"ל, כפי שהובאו לעיל - אמקד עתה את הדיון בשאלת הסרת המחדל בידי המערער - עצם התקיימותה והנפקות שיש ליתן לה עתה בנסיבות המקרה דנן, מושא ערעור זה.
- טיעוני הצדדים בערעור שלפנינו
12. המערער טוען כי במסגרת גזירת עונשו - לא הובא בחשבון, ולמצער לא ניתן משקל מתאים לעובדה שבמסגרת ההליך האזרחי נתפסו בידי המדינה כספים השייכים לו. לטענתו, קיזוז סכום זה מסכום חוב המס - היה אמור להקטין משמעותית את מחדליו. בהתאמה, היה על נתון זה לבוא לידי ביטוי, ובאופן משמעותי, לקולא בעת גזירת דינו. בנסיבות אלו, לשיטת המערער: "מתחם הענישה בהיקף האחרון - אינו עובר את עבודות השירות".
13. מנגד, לטענת המשיבה, על אף שאין חולק כי המערער שילם סכום של 348,500 ש"ח והצהיר כי הוא מוכן שהמשיבה תעשה בסכום ההפקדה בהליך האזרחי לפי שיקול דעת הכנ"ר - עדיין אין בכך כדי להועיל למערער. לטענת המשיבה, גם כיום לא ניתן לומר שהמערער הסיר את מחדליו, שכן לחברה נושים נוספים, חלקם קודמים למשיבה בסדר הנשייה, וזאת בסכומים משמעותיים. פועל יוצא מכך הוא שקיים חשש שלא כל סכום ההפקדה האמור ישמש בפועל להסרת המחדל. לכן ובאופן עקרוני, מקום בו הקופה הציבורית חסרה - אין לראות בכך הסרת המחדל. עוד טוענת המשיבה כי העובדה שהמערער נאות לתקן חלק ממחדליו רק בפני בית משפט זה, בגלגול שלישי - איננה יכולה להוות שיקול להקלה בעונשו, לאחר שלא מיצה את האפשרות לעשות שימוש בכספי ההליך האזרחי לשם הסרת מחדלו בפני הערכאה הדיונית.

דיון והכרעה

14. כידוע, בית המשפט נוהג לשקול הפחתה בעונשו של נאשם שהחליט לתקן את העיוות שנגרם מעבירותיו (ראו: ע"פ 395/75 צור נ' מדינת ישראל, פ"ד ל(2) 589 (1976)). בהקשר לכך צוין כי "... אינטרס ציבורי הוא לעודד החזרת הגזילה על-ידי הקלה מסויימת בענישה שמידתה תלויה בהיקף ההשבה" (ראו: ע"פ 1341/02 מזרחי נ' מדינת ישראל (21.10.2002)).

עמוד 4

15. התחשבות בהסרת המחדל על ידי הנאשם בעת גזירת הדין נועדה לקדם שתי תכליות עיקריות:

האחת, סילוקו של המחדל כרוך בהשלמת החסר מקופת המדינה והטבת הנזק שנגרם כתוצאה מהעבירה.

השנייה, עידוד הבעת חרטה וקבלת אחריות לביצוע העבירה בידי הנאשם (ראו: ע"פ 2407/05 מן נ' מדינת ישראל (11.07.2005) (להלן: פרשת מן)).

זאת ועוד – בפסיקתנו נקבע כי כל עוד לא הושלם החסר בקופה הציבורית, הרי שלא ניתן לומר שהוסר המחדל, וזאת אף אם לא ניתן לגבות את חוב המס במישור האזרחי מסיבה כלשהי. כך, למשל, נקבע ביחס לעבריין שטען שאינו יכול לרפא את מחדלו נוכח הליך פשיטת רגל בו היה מצוי, כי הדבר אינו יכול לחשב כהסרת מחדלו:

"... לא ניתן לראות בהעדר היכולת לגבות מהעבריין את חוב המס, במישור האזרחי, משום הסרת המחדל על ידו או שיקול להקלה בעונשו. קבלת עמדתו של בא כוח המבקש, לפיה יש לראות בנסיבות האמורות כשיקול לקולא, עשויה לעודד נישומים אחרים לבצע עבירות מס, ולשמוט את הקרקע מתחת לעקרון ההרתעה, העומד בבסיס הגדרתן כעבירות פליליות. אף טענתו של המבקש, כי בסופו של יום, יזכו רשויות המס לקבל את כספי החוב בחזרה, אינה מובילה למסקנה, כי יש להקל בעונשו. המבקש מנע העברתם של כספים, אשר נועדו לקופת הציבורית, ובכך גיבש את חובו למשיבה. כעת מבקש הוא מבעלת חובו להמתין תקופה בלתי ידועה מראש, עד לפרעון החוב, ועוד לראות בכך טעם להקל בעונשו. איני סבור כי הדבר ראוי מבחינה מוסרית, וודאי שאין לעמדה זו כל עוגן משפטי" (עיינו: רע"פ 977/13 אודיז נ' מדינת ישראל (20.02.2013); רע"פ 5557/09 שוסטרמן נ' מדינת ישראל (06.07.2009)).

16. ביחס לעיתוי הסרת המחדל נקבע כי בדרך כלל "השלב לפעול להסרת מחדלים הינו לפני הגשת כתב אישום ולכל המאוחר בעת הדיון בערכאה הראשונה" (רע"פ 2237/07 ג'בארין נ' מדינת ישראל (15.07.2007)).

איישם עכשיו את העקרונות האמורים על ענייננו.

מן הכלל אל הפרט

17. הגעתי למסקנה כי בנסיבות המקרה דן יש טעם טוב בטענת המערער ביחס להסרה חלקית של המחדל. נימוקי לכך

יובאו מיד בסמוך ולאחר מכן אדון בנפקות הטענה האמורה לגבי עונשו של המערער. אפרט הדברים, על פי סדרם, להלן.

18. חוב המס המקורי בו הורשע המערער עמד כזכור על כ- 516,000 ש"ח. במועד ניהול ההליכים בפני בית משפט השלום הנכבד הוחזק בידי המדינה סכום שהופקד בידה הנאמנות במסגרת ההליך האזרחי, בערך של כ- 321,000 ש"ח. הערכאה הדיונית קבעה בגזר דינה כי הנאשם לא הסיר את המחדל ונתנה לכך משקל ממשי בגזירת העונש:

"הנאשמים לא הסירו את המחדלים. בשלב מוקדם בהליך, לפני שנים רבות, הוצהר על התגבשות כוונה אצל משפחת הנאשם להסיר את המחדלים, אולם הכוונה נזנחה עד מהרה. גם אם נכונה טענת הסנגור, לפיה, עיקלו ו/או תפסו רשויות המס כספים של הנאשמת (בהיקף של 380,000 ש"ח) אצל חב' פרופאל, טענה שלא אושרה על ידי התובעת, עדיין אין בכספים אלה משום הסרת המחדלים עד תום, אף שחלפו מאז החקירה וממועד כתב האישום למעלה מחמש שנים" (ההדגשות לא במקור - ח"מ).

בית משפט השלום הנכבד הדגיש עוד בגזר דינו:

"יובהר ויודגש, כי בקביעת מתחם הענישה האמור נתתי דעתי לכך שהנאשם לא קיבל אחריות למעשה העבירה גם עתה, ולכך שהמחדלים לא הוסרו, רכיבים שבהתמלאותם עשויים היו למתן את מתחם הענישה האמור במידה ניכרת" (ההדגשה לא במקור - ח"מ).

בהמשך, ציין גם בית המשפט המחוזי הנכבד בפסק הדין בערעור כך:

"כפי שהסבירה לנו ב"כ המדינה, הסכום לא הגיע לידי רשויות המס, בשל הליכים נוספים המתקיימים כנגד המערער, שעל כן לא נוכל להתחשב בו. מכל מקום, נראה לנו כי בית המשפט נתן לכך ביטוי לעניין סכום הקנס שהוטל על המערער" (ההדגשה לא במקור - ח"מ).

ברי איפוא כי השיקול של אי הסרת המחדלים עמד לחובת המערער בגזירת דינו - כשיקול בעל חשיבות. בית המשפט השלום הנכבד קבע בגזר דינו מתחם עונש הולם הנע בין 9 חודשי מאסר בפועל ברף התחתון ל-24 חודשי מאסר לריצוי בפועל ברף העליון, ובנוסף לו מאסר על תנאי וקנס כספי. בית המשפט הדגיש בגזר דינו כי לו היה המחדל מוסר בידי המערער, הרי שהדבר היה עשוי למתן את מתחם העונש ההולם "במידה ניכרת".

19. יחד עם זאת, במסגרת ההליכים שבפני בית משפט זה השתנו הנסיבות, בהשוואה לאלו שהתקיימו במועד גזר הדין בשני מובנים:

ראשית, המערער שילם מחובו לרשויות המס סכום העומד על כ-348,500 ש"ח ובכך הסיר חלק מהמחדל.

שנית, המערער הצהיר כי הסכום המוחזק באוצר המדינה במסגרת ההליך האזרחי - 320,945 ש"ח בערכי קרן - יוכל להיזקף מבחינתו על חשבון המחדל, ככל שהדבר יתאפשר במסגרת סדרי הנשייה, ובכך הסיר, לכל הפחות, חלק אחר של מחדלו.

אשר על כן, ומבלי להקל ראש בחומרת המעשים בהם הורשע המערער, העובדה שהמערער הסיר, אמנם רק בשלב הערעור, חלק נכבד ממחדלו - מצדיקה התחשבות לקולא בהיקף מסוים בעונשו. הדבר מתבקש כדי שלא לנעול את דלת החרטה והתיקון בפני אלו המבקשים להסיר את מחדלם, ובעיקר כדי לעודד את השלמת החסר מקופת המדינה (השוו, בשינויים המתחייבים לאבחנת הרמב"ם בין "תשובה גמורה", הנעשית בימי הבחירות, ל"תשובה שאינה מעולה" אך שעדיין "מועלת היא לו" וקרוי "בעל תשובה", הנעשית בימי זקנותו של אדם (עיינו: רמב"ם משנה תורה, ספר המדע, הלכות תשובה, פרק ב', הלכה א').

בנסיבות הנ"ל, לחובת המערער עומד המועד המאוחר של הסרת מחדלו (והעובדה שעד כה הוא לא הוסר במלואו). בו בזמן עומדת לזכותו, העובדה שהסיר חלק נכבד ממחדל זה, וההתרשמות היא שהליך בפני הערכאה הדיונית התנהל ללא שנושא הקיזוז מוצה. לטעמי, יש בנסיבות אלו כדי להצדיק הקלת-מה בעונשו של המערער.

20. עם זאת, מובן כי הסרת מחדל בשלב הערעור שונה מהסרת מחדל שנעשית בהזדמנות הראשונה, אשר מלמדת על חרטה וקבלת אחריות אמיתית ומיידית. ואולם מבלי למעט מעקרון זה - גם להסרת מחדל בהמשך הדרך ישנה משמעות מסוימת לאור הגשמת התכלית של תשלום מס אמת והאינטרס הציבורי בהשבת החוב לקופה הציבורית, והיא אף עשויה ללמד על קבלת אחריות חלקית ולו מאוחרת.

לגישה זו יש הד גם במשפט השוואתי אירופי, המאפשר הכרה בתיקון תוצאות העבירה בידי הנאשם לאחר שבוצעה - כנסיבה מקלה לעניין העונש - ראו: Julian V. Roberts & Hanna Maslen, *After the Crime: Retributivism, Post-offence Conduct and Penal Censure, in Liberal Criminal Theory: Essays for Andreas von Hirsch* 87, 90-91 (AP (Simester, Antje Du Bois-Pedain & Ulfrid Neumann eds., 2014) (להלן: Roberts & Maslen). במאמר זה המחברים מביעים את הדעה שיש להכיר במאמץ לתיקון תוצאות העבירה כשיקול לקולא בענישה, מעבר לעידוד שיקום ורה-אינטגרציה בקהילה, זאת גם משיקולי הלימה. לטענתם, מאמץ לתיקון תוצאות העבירה מספק הוכחה חיצונית לכך שהעבריין אינו מחויב יותר למעשה העבירה וכי הוא דוחה ולו בדיעבד את המעשה הפלילי ומבקש שלא לזהות אותו עם מעשה העבירה. בנוסף, תיקון כזה מבטא את הפנמתן של הנורמות המוסריות הראויות, ובכך הוא מפחית מ"המרחק" הנורמטיבי שבין העבריין הנדון לבין החברה שומרת החוק. לכן, לשיטתם, תיקון כזה רלוונטי ל"ריכוך" המסר המגנה הגלום בעונש, בהשוואה לעבריין מקביל שלא תיקן את תוצאות העבירה (עיינו: Roberts & Maslen, בעמ' 93-107).

21. לאחר שאמרתי את שאמרתי לעיל - לא אוכל לקבל את טענת המערער כי יש לגזור עליו עונש שלא לריצוי מאחורי סורג

ובריח כלל, בין השאר, בשל נסיבותיו האישיות, ובכללן: גילו הצעיר במועד ביצוע העבירות והיותו אב לילדים קטינים. פסיקה עקבית מלמדת כי בעבירות שעניינן הונאת רשויות המס, המגמה היא להחמיר בעונשם של אלו: "אשר שולחים את ידם בקופה הציבורית ופוגעים קשות בעקרונות השוויון בנשיאה בנטל המס, ובעקיפין פוגעים גם במרקם החברתי בישראל" (ראו למשל: ע"פ 5783/12 גלם נ' מדינת ישראל (11.09.2014); רע"פ 6296/09 איקס איקס אקסלנט מזון אילת בע"מ נ' מדינת ישראל (09.08.2009)). הפועל היוצא מכך הוא שככלל, מדיניות הענישה הראויה בעבירות כגון אלו כוללת עונש מאסר בפועל, לצד הטלת קנס כספי (ראו: רע"פ 3120/14 נעים נ' מדינת ישראל (08.05.2014)). לכן, ועל אף חשיבות השיקול של הסרת חלק נכבד ממחדלו של המערער במרוצת הדרך – אין להפריז במשקל המוענק לכך בעת גזירת העונש.

22. ההנחה היא כי "מס אינו "צדקה" לקופת המדינה, אלא חוב שפרעונו באיחור של שנים – ולאחר ניהול הליכים שיפוטיים ארוכים – איננו יכול לעמוד למבקשים כזכות ההופכת את הקערה על פיה" (עיינו: מ"ח 4875/15 אבו הלאל נ' מדינת ישראל (05.08.2015)). בהקשר לכך נקבע גם כי: "כעניין שבמדיניות, הסרת מחדלים איננה מטהרת את העברין מעבירת המס שביצע, אלא יכולה להוות שיקול מה בגזירת העונש לגביו" (עיינו: רע"פ 2496/07 משה נ' מדינת ישראל (31.07.2007)).

הסדרת המחדל איננה מהווה איפוא תחליף לענישה והיא איננה אף ערובה לכך שלא יוטל על עברין המס עונש מאסר בפועל (ראו: רע"פ 5872/14 ירון נ' מדינת ישראל (02.10.2014); רע"פ 4323/14 מולדובן נ' מדינת ישראל (26.06.2014)). המשקל שיש לייחס להסרת המחדל איננו לפיכך בלתי מוגבל, והדין לגבי נושא זה נוסח כדלקמן:

"עם כל חשיבותו של פירעון החוב, בסופו של דבר אין מדובר במעשה חסד שעשה הנאשם, אלא בפירעון מה שניתן היה לגבות ממנו גם בדרכים אחרות... על כן אף שלהסרת המחדל במקרה זה יש לייחס משקל, אין להפריז בו עד כדי הימנעות מגזירתו של מאסר בפועל"

(ראו: פרשת מן, בפיסקה 5).

יתר על כן, עד למועד פסק הדין המערער לא השלים את תשלום מלוא החוב ומכאן שהסרת המחדל לא באה לגמרי על תיקונה.

23. לבסוף אציין כי יש להביא בחשבון גם: את מועד ביצוע העבירות שבוצעו לפני למעלה מעשור (אף שהדחייה בליבון העבירות היתה בעיקרה בעטיו של המערער), את העובדה שהוא נעדר עבר פלילי, מלבד העבירות נשוא תיק זה, ואת הנתון כי המערער נשא כבר חלק קטן מעונשו (תקופה של 42 ימים) – עד שריצוי עונשו עוכב, כמפורט בפיסקה 6 לעיל.

24. בשים לב לכל האמור לעיל – אמליץ לחברי לקבל חלקית את הערעור. בהתאם לכך אציע למקם את עונשו של המערער בסמוך לאמצעו של המתחם שנקבע בגזר הדין ולהעמיד את עונש המאסר שנגזר עליו על 15 חודשים לריצוי בפועל, בניכוי ימי מעצרו. יתר רכיבי העונש שנגזרו על המערער יוותרו בעינם.

25. המערער יתייצב, איפוא, להשלמת ריצוי עונש המאסר בפועל שהושת עליו על פי פסק דין זה - בתאריך 20.09.2015 עד השעה 10:00, ב-בימ"ר ניצן, או במקום אחר שיקבע על פי החלטת שירות בתי הסוהר, כאשר ברשותו תעודת זהות, או דרכון. על המבקש לתאם את הכניסה למאסר, כולל האפשרות למיין מוקדם, עם ענף אבחון ומיין של שירות בתי הסוהר, טלפונים: 08-9787336, 08-9787377.

ש ו פ ט

השופט נ' הנדל:

כלל מושרש בתורת הענישה הוא כי תיקון המחדל בעבירות מס מהווה שיקול לקולא בעונש. עוצמת השיקול תלויה באמות מידה שונות. אלה כוללות: סוג העבירה - למשל, מלווה בכוונה רגילה או מיוחדת; עיתוי התשלום - למשל, לפני הגשת כתב אישום או רק בשלב הערעור; סכום החיוב הכולל; הסכום ששולם; הסכום שטרם שולם - אם בכלל; ונסיבות הגבייה - למשל, תשלום יזום לעומת עיקול על נכסים. הדוגמאות השונות שהוצגו מהוות מנעד משיקולים הפועלים לטובת הנאשם בצורה חזקה, אל מול דוגמאות בהן יש לייחס לתיקון המחדל משמעות פחותה בקביעת העונש.

בהינתן אלה, מסכים אני עם חברי, השופט מלצר, כי בתיק זה יש מקום להתערבות מתונה בגזר הדין, באופן שיהיה על המערער לרצות עונש של 15 חודשי מאסר בפועל, תחת 18.

ש ו פ ט

השופט א' שהם:

אני מצטרף בהסכמה לפסק דינו של חברי, השופט ח' מלצר, ולהערתו של חברי, השופט נ' הנדל.

ש ו פ ט

הוחלט כאמור בפסק דינו של השופט ח' מלצר.

ניתן היום, י"ט באלול התשע"ה (3.9.2015).

ש ו פ ט

ש ו פ ט

ש ו פ ט
